

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Muzeum w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

z udziałem A.A.

o podstawę wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2017 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie z odwołania Muzeum w W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w W., z udziałem A.A., o podstawę wymiaru składek, postanowieniem z dnia 20 lipca 2017 r. odrzucił skargę kasacyjną odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie III AUa [...].

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że sprawa dotyczy wysokości podstawy wymiaru składek, a zatem dopuszczalność skargi kasacyjnej warunkowana jest wartością przedmiotu zaskarżenia, która w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie może być niższa niż 10.000 zł. W

związku z tym, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 596 zł, skargę kasacyjną Muzeum Ł. w W. na zasadzie art. 398⁶ § 2 k.p.c. należało odrzucić.

Odwołujący się zaskarżył to postanowienie zażaleniem, zarzucając mu naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 600 ze zm.) w związku z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe socjalnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017r., poz. 1949), przez jego błędną interpretację i przyjęcie że niniejsza sprawa jest sprawą o prawa majątkowe i dla możliwości wniesienia skargi kasacyjnej istotna jest wartość przedmiotu sporu, podczas gdy sprawa o podleganie ubezpieczeniom jest sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, w której możliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej niezależnie od wartości przedmiotu sporu; art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez błędne jego zastosowanie w sytuacji, gdy w sprawie niniejszej nie zachodziły ustawowe przesłanki uzasadniające odrzucenie skargi.

W uzasadnieniu wskazano, że prawidłowa wykładnia art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w związku z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe prowadzi do wniosku, że objęcie składkami na ubezpieczenia społeczne świadczeń w postaci bonów towarowych przyznanych przez Muzeum w W. pracownikom, w tym również zainteresowanej A. A., ma charakter uprzedni w stosunku do ustalenia podstawy wymiaru tychże składek, które jest następczym zabiegiem zmierzającym do określenia wysokości kwot należnych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, o ile świadczenia składkami zostaną objęte. W tym stanie rzeczy, stanowisko Sądu Apelacyjnego uznać należy za błędne, tak jak i zawarte w zaskarżonym postanowieniu rozstrzygnięcie. Odwołujący się podkreślił, że przyjęcie za Sądem Apelacyjnym, że sprawy o objęcie świadczeń pracodawcy na rzecz pracownika w postaci bonów z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych stanowi sprawę o charakterze majątkowym i podlegać może skardze kasacyjnej tylko w przypadku,

gdy świadczenie to przewyższać będzie kwotę 10.000 zł, czyniłoby iluzoryczną możliwość kasacyjnej kontroli decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz sporów wynikłych na tym tle przed sądami powszechnymi przez Sąd Najwyższy, w tym również niniejszy przypadek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie organ rentowy zaskarżoną decyzją dokonał ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za sporne okresy, uwzględniając w tej podstawie bony pieniężne finansowane ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, wypłacone zainteresowanej. Nie ulega wątpliwości, że sprawa o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jest sprawą o prawo majątkowe, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). Nie jest to bowiem sprawa „o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego”. Pogląd ten jest utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym przyjmuje się, że w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne wartość przedmiotu zaskarżenia równa jest różnicy między wysokością składki wskazywaną przez ubezpieczonego i wysokością należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji - albo za okres 12 miesięcy (art. 22 k.p.c.), albo za okres sporny, jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301; z 26 stycznia 2011 r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z 7 kwietnia 2010 r., I UZ 8/10, LEX nr 1620499; z 24 maja 2012 r., II UZ 16/12, LEX nr 1222163; z 7 listopada 2013 r., II UZ 59/13, LEX nr 1391553 oraz z 27 lutego 2014 r., II UZ 77/13, LEX nr 1441274; z 27 lutego 2014 r., II UZ 83/13, LEX nr 1448334). W rezultacie, sprawa, w której postępowanie sądowe zostało zainicjowane odwołaniem płatnika składek od decyzji organu rentowego, określającej wyłącznie podstawę wymiaru składek na to ubezpieczenie, jest sprawą o prawa majątkowe, w której skarga kasacyjna jest przedmiotowo dopuszczalna jedynie wówczas, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia (stanowiąca wysokość należnej składki) nie jest niższa niż 10.000 zł - art. 389² § 1 k.p.c.

Odnosząc się do argumentacji skarżącego, że przedmiotem odwołania „jest kwestia objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego świadczeń wypłacanych przez Muzeum na rzecz zainteresowanej A.A.”, wskazać należy, że ubezpieczeniom społecznym podlegają osoby fizyczne, w tym pracownicy (zob. np. art. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778), a nie świadczenia im wypłacane. W sprawie nie jest kwestionowane podleganie ubezpieczonej ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u odwołującego się płatnika składek, a sporna jest podstawa wymiaru składek na te ubezpieczenia, do której skarżący nie wliczył świadczeń w postaci bonów towarowych przyznanych zainteresowanej z funduszu świadczeń socjalnych.

W tego rodzaju sprawach istniały wątpliwości prawne w kwestii sposobu określania wartości przedmiotu zaskarżenia przy wielości zainteresowanych i zostały one rozstrzygnięte w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, (OSNP 2014 nr 12, poz. 168). Rozstrzygnięto w niej, że w razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.). W konsekwencji w takich sprawach wartość przedmiotu zaskarżenia należy liczyć odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika.

Zauważyć też należy, że ustawodawca nie dla wszystkich spraw (i to nie tylko z zakresu ubezpieczeń społecznych) przewidział możliwość kontroli kasacyjnej, ograniczając dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o roszczenia majątkowe od ustawowych progów kwotowych, co wynika z art. 389² § 1 k.p.c.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu (art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁴ k.p.c.).

as

